

Prosjektplan

CRPD-nettverk Vestland

Om menneskerettigheter – fra ord til handling

Et fagnettverk for å gjøre den nasjonale veilederen «Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming» kjent og tatt i bruk.

Med mål om å bedre levekårene til personer med utviklingshemming

Mars 2022.

Innhold

Bakgrunn og formål	3
Mål.....	4
Metode.....	4
Organisering	5
Tiltak	6
Fremdriftsplan.....	7
Evaluering.....	10
Økonomi	11
Referanser.....	11
Lenker til relevante dokumenter:	12

Bakgrunn og formål

Flere styrende dokumenter de senere årene har pekt på mangler og utfordringer i tjenestetilbudet til personer med utviklingshemming og deres familier (NOU 2016:17, Helsetilsynet, 2017). Rapporten etter det landsdekkende tilsynet i 2016 konkluderer med at flere kommuner bryter loven og svært alvorlige forhold er avdekket (Helsetilsynet, 2017) og NOU På lik linje beskriver at personer med utviklingshemming ikke får dekket grunnleggende rettigheter (NOU 2016:17).

For første gang er det nå kommet en nasjonal veileder, Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming (Helsedirektoratet, 2021). Denne har som mål å bidra til at personer med utviklingshemming får leve gode liv i tråd med egne forutsetninger, ønsker og behov. Den skal og hjelpe kommunen med riktige prioriteringer, god samhandling, kunnskapsbasert praksis og redusere uønsket variasjon mellom kommunene. Veilederen har fokus på å øke den enkelte brukers medvirkning i sitt eget liv og hjelpe tjenestene med å arbeide systematisk med reell brukermedvirkning.

Veilederen bygger på menneskerettighetene. FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) inneholder ikke særskilte rettigheter, men skal sikre at funksjonshemmede får innfridd menneskerettighetene sine på samme måte som alle andre. CRPD har som hovedformål å sikre funksjonshemmede like muligheter til å realisere sine menneskerettigheter og å bygge ned hindre som vanskeliggjør dette. I en ny rapport levert av Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) kommer det frem at det er varierende kjennskap til menneskerettigheter i kommunen og det må jobbes systematisk med kompetanseheving om dette (Norges institusjon for menneskerettigheter, 2021). De ansatte i tjenesten må ha god kunnskap om CRPD for å være med å bidra til at personer med utviklingshemming får dekket sine grunnleggende rettigheter.

Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) sitt overordnede samfunnsoppdrag er å bidra til å styrke kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene og kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming er et av seks satsingsområder.

USHT søker derfor tilskudd til å etablere et fagnettverk med mål om å øke kunnskapen om den nasjonale veilederen «Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming» og CRPD.. Fagnettverket skal gjøre den nasjonale veilederen kjent og bidra til at den blir forstått og konkretisert slik at kommunene blir bevisst eventuelle mangler og kan gjøre noe med det. Fagnettverket skal også legge til rette for erfaringsdeling på tvers av kommunene.

Prosjektet vil bistå kommunene med å gjøre ord om til handling slik at personer med utviklingshemming får ivaretatt sine grunnleggende menneskerettigheter. Ved å øke kunnskapen til ansatte om den nasjonal veilederen og forståelse for hvordan bruke

denne i arbeidet sitt, er endelig mål å bedre levekårene til personer med utviklingshemming.

Mål

Hovedmål:

Styrke fag- og tjenesteutvikling og kompetanseheving hos personell som yter tjenester til personer med utviklingshemming.

Delmål:

- Økt kunnskap om den nasjonale veilederen: Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming og grunnlaget for veilederen.
- Økt ferdigheter om anvendelse av den nasjonal veileder.
- Øke deltakeren sine ferdigheter til å faglig begrunne tiltak basert på den nasjonale veilederen
- Etablere en arena for erfaringsdeling på tvers av kommuner om hvordan gi tjenester i tråd med nasjonal veilederen.
- Etablere fagnettverk, relasjoner og kollegialt samhold på tvers av kommunene.
- Alle deltakende kommuner starter arbeidet med å implementere veilederen Gode helse og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming.

Metode

Vi ønsker å bygge opp et fagnettverk for å nå målene vi har satt oss i prosjektet. USHT har lang erfaring med å både etablere og drive ulike nettverk. Personene vi ønsker skal delta i fagnettverket bør ha en rolle i det faglige arbeidet knyttet til tjenester til personer med utviklingshemming. Etersom alle kommunen har ulik organisering av tjenesten, vil det være ulike typer stillinger som vil være aktuell for deltakelse i fagnettverket. Fagkoordinatorer, fagledere, fagrådgivere og fagansvarlige miljøterapeuter kan være eksempler på stillinger som vi ønsker inn i fagnettverket.

For å sikre lederforankring vil henvendelse om deltakelse i nettverket gå via kommunalsjefene i kommunen, i allerede etablert møtefora. Kommuner som vil delta, må også forplikte seg til å la nettverksdeltakerne få delta på samlinger og få tilgang til relevant informasjon, samt mulighet til å prioritere arbeidet med å implementere veilederen "Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming".

Fagnettverket vil bestå av fire samlinger i året over en toårsperiode. Selve nettverkssamlingene vil bli gjennomført annenhver gang som fysisk lunsj til lunsj samling, og digital samling. Fagnettverksmøtene vil inneholde både forelesninger med fokus på rettighetsperspektivet, erfaringsdeling, samt gruppearbeid og ferdighetstrening i faglig begrunnelse. Forskning på læring i helse og sosialsektoren den senere tiden peker på at betydningen av relasjonsbygging og dialog i arbeidet gjerne er forbundet med mestring. Refleksjon i grupper og dialog, styrker mestringsfølelsen og den faglige selvtiliten hos de ansatte, og bidrar til en læringsfremmende arbeidsplass (Aspøy og Tønder, 2020). Møtene i fagnettverket vil legge opp til både uformell og formell samhandling med andre fagfolk, faglig påfyll i form av forelesninger, arbeid med problemstillinger samt strukturert refleksjon i grupper for å skape et nettverk som fremmer læring. De fysiske samlingene vil bli gjennomført som såkalte "lunsj-til-lunsj" samlinger.

For å sikre brukermedvirkning i prosjektet er NFU invitert til å delta. Det planlegges å få brukerrepresentasjon fra både Hordaland og Sogn og Fjordane regionen. I tillegg vil rapporten "Hva er gode helse- og omsorgstjenester for meg?" (Helsedirektoratet, 2021) planlegges brukt aktivt for å sikre at det personer med utviklingshemming selv har fortalt er viktig for dem, blir førende for innholdet i alle fagnettverkssamlingene.

I tillegg til samlingene skal USHT tilby veiledning mellom samlingene. Dette for både å bidra til fremdrift i implementeringsarbeidet i kommunene men også for å kunne bistå i å sette ulike kommuner i kontakt med hverandre, der utfordringsbildet eller interessene samsvarer. Nettverket planlegges videreført i ettertid av prosjektperioden dersom evalueringene tilsier at deltakerne i prosjektet har hatt nytte av dette.

Det skal utarbeides en spørreundersøkelse som alle i nettverket skal svare på før første samling i nettverket. Ettersom formålet med nettverket er å øke kunnskap om den nasjonale veilederen: Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming vil vi utarbeide en elektronisk undersøkelse som blir sendt fagnettverks medlemmene i forkant av samlingene. Ny undersøkelse vil bli sendt ut midtveis i prosjektet samt en ny etter siste fagnettverksmøte. På denne måten vil vi måle om medlemmene har fått økt kunnskap av å delta i nettverket samt få status for implementering av veilederen.

Organisering

Prosjektet er et samarbeid mellom USHT Vestland (Hordaland) og USHT Vestland (Sogn og Fjordane). Bergen kommune/USHT Vestland (Hordaland) er prosjekteier og prosjektleder. USHT Vestland (Sogn og Fjordane) er med søker til prosjektet.

USHT Vestland (Hordaland) er ansvarlig for forankring, rekruttering, oppfølging og veiledning av kommunene i sitt nedslagsfelt. Likelydende gjelder for USHT Vestland (Sogn og Fjordane).

Prosjektgruppe:

- Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemming (NAKU)

- Norsk forbund for utviklingshemmede (NFU)
- Statsforvalteren i Vestland
- Kommunesektorens organisasjon (KS)
- Senter for omsorgsforskning, Vest (SOFV)
- Helse Bergen HF Habiliteringsavdelinga for voksne (HAVO)
- Høgskulen på Vestlandet (HVL)
- Representanter fra to kommuner

Alle samarbeidspartnere listet opp over er kontaktet og er villig til å delta i prosjektet. Nærmere planlegging av hvilken rolle de ulike partene skal ha vil bli avklart i første prosjektgruppemøte. Alle samarbeidspartnere er blitt forespurt om å delta på de planlagte samlingene i nettverket og eventuelt bidra med faglige innlegg. I tillegg er NAKU og HVL forespurt om å bidra med å planlegge gruppearbeid og ferdighetstrening på samlingene. Senter for omsorgsforskning og HVL vil bli forespurt om å bidra i forbindelse med å evaluere effekten av prosjektet. I tillegg til samarbeidspartnerne listet opp ovenfor planlegger vi å ha med representanter fra to kommuner i prosjektgruppen. Disse er ikke valgt ut og forespurt enda, men vil bli forespurt dersom vi får midler til prosjektet.

Alle kommunene (34 stk) i nedslagsfeltet til USHT Vestland (Hordaland) og USHT Vestland (Sogn og Fjordane) blir invitert til å delta i fagnettverket. Det legges opp til at hver kommune deltar med omtrent 2 deltakere i fagnettverket. Dette vil likevel variere noe ettersom det er stor variasjon i både størrelse og organisering i kommunene. Til sammen ser vi for oss omtrent 70 deltakere i fagnettverket. Prosjektet har planlagt oppstart i juni 2022 og med en varighet på 2 år, altså til våren 2024. Vi anser det som hensiktsmessig å la prosjektet gå over 2 år, ettersom det er en omfattende jobb for kommunene å sikre at driften er i tråd med den nasjonale veilederen og vi antar at det vil ta tid å bygge opp nok kompetanse og bygge relasjoner i nettverket, får å sikre best mulig effekt av prosjektet.

Tiltak

Tiltak som skal iverksettes:

- Opprette en prosjektgruppe for planlegging og evaluering av fagnettverkssamlingene.
- Oppstart av fagnettverk for fagpersoner i tjenestene til personer med utviklingshemming som går over to år.
- Arrangere 8 fagnettverkssamlinger:
 - 4 fysisk lunsj til lunsj samlinger
 - 4 digitale samlinger
- Tilby veiledning fra USHT til deltakerne fagnettverket.
- Alle deltakende kommuner skal rapporterer om fremdrift i implementeringen av veilederen "Gode helse og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming".
- Gjennomføre spørreundersøkelse til deltakerne i fagnettverket ved oppstart, midtveis og etter siste samling, om kunnskapsnivå, evaluering og måloppnåelse i nettverket.

- Evaluering av hver samling.

Fremdriftsplan

År	Måned	Aktivitet	Ansvarlig	Kommentar
2022	Mars	Oppstart av prosjektgruppa	Prosjekt ledelsen	
		Formell invitasjon til nettverket blir sendt ut til kommunene	Prosjekt ledelsen	
		Formell henvendelse til forelesere og andre bidragsytere til første netteverksamling	Prosjekt ledelsen	
	April	Prosjektgruppemøte	Prosjekt ledelsen	Detaljplanlegge program for første nettverkssamling
	Juni	Første nettverkssamling-fysisk lunsj til lunsj seminar	Prosjekt gruppa	
		Prosjektgruppemøte	Prosjekt ledelsen	Evaluering av første nettverkssamling og planlegging av andre nettverkssamling
	August	Prosjektgruppemøte	Prosjekt ledelsen	Planlegging andre samling
		Veiledning	USHT	Veiledning av alle nettverks deltakerne
	September	Andre nettverkssamling-digital dagssamling	Prosjekt gruppa	
		Prosjektgruppemøte		Evaluering av andre samling og planlegging av tredje samling
	Oktober	Prosjektgruppemøte	Prosjekt ledelse	Planlegging av tredje nettverkssamling

		Veiledning	USHT	Veiledning av alle nettverk deltakerne
	November	Prosjektgruppemøte	Prosjekt ledelsen	Planlegging av tredje nettverkssamling
	Desember	Tredje nettverkssamling- fysisk lunsj til lunsj	Prosjekt gruppa	
		Prosjektgruppemøte		Evaluering av tredje nettverkssamling og planlegging av fjerde nettverkssamling
2023	Januar	Veiledning	USHT	Veiledning av alle nettverks deltakerne
		Prosjektgruppemøte	Prosjekt ledelsen	Planlegging av fjerde nettverkssamling
	Februar	Fjerde nettverkssamling- digital dagssamling	Prosjekt gruppa	
		Prosjektgruppemøte		Evaluering av fjerde nettverkssamling og planlegging av femte nettverkssamling
	Mars	Veiledning	USHT	Veiledning av alle nettverks deltakerne
		Prosjektgruppemøte	Prosjekt ledelsen	Planlegging av femte nettverkssamling
	Mai	Femte nettverkssamling- fysisk lunsj til lunsj samling	Prosjekt gruppa	
		Prosjektgruppemøte		Evaluering av femte nettverkssamling og planlegging av sjette nettverkssamling
		Veiledning	USHT	Veiledning av alle nettverks deltakerne
	Juni	Prosjektgruppemøte		Planlegging av sjette samling
	September	Sjette samling- digital dagssamling	Prosjekt gruppa	

		Prosjektgruppemøte		Evaluering av sjette nettverkssamling og planlegging av syvende nettverkssamling
	November	Veiledning	USHT	Veiledning av alle nettverks deltakerne
		Prosjektgruppemøte		Planlegging av syvende samling
	Desember	Syvende nettverkssamling-fysisk lunsj til lunsj seminar		
		Prosjektgruppemøte		Evaluering av syvende nettverkssamling og planlegging av siste nettverkssamling
		Veiledning	USHT	Veiledning av alle nettverks deltakerne
2024	Januar	Prosjektgruppemøte		Planlegging av siste samling
	Februar	Siste nettverkssamling-digital dagsamling	Prosjekt gruppa	
		Evaluering av nettverket	Prosjekt gruppa	
	Mars	Skriftlig rapport om nettverket	Prosjekt ledelse	

Evaluering

Det skal utarbeides en spørreundersøkelse som alle i fagnettverket skal svare på før første samling i nettverket. Etersom formålet med nettverket er å øke kunnskap om CRPD vil vi utarbeide en elektronisk undersøkelse som blir sendt nettverks medlemmene i forkant av samlingen. Ny undersøkelse vil bli sendt ut midtveis i prosjektet samt en ny etter siste nettverksmøte. På denne måten vil vi måle om medlemmene har fått økt kunnskap av å delta i nettverket samt få status for implementering av veilederen "Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming".

Vi vil også ha en gjennomgang og evaluering i prosjektgruppa etter hver samling for å vurdere om vi foreta endringer eller justeringer i fremgangsmåte. Mellom hver samling vil vi tilby veiledning til hver enkelt kommune. Dette vil også bli evaluert i form av muntlig og skriftlige tilbakemeldinger fra kommunen. Opplegget rundt veiledning vil også fortløpende bli evaluert av prosjektleder og prosjektgruppen, og nødvendige justeringer og endringer vil bli tatt til følge

Økonomi

Utgifter for 2022:

Lønnsutgifter med sosiale utgifter	375 000
Reise utgifter med arrangement, møter, konferanser	569 000
Konsulenttjenester	0
Forbruksmateriale, kontortjenester inkludert lokaler og energi	0
Sum	944 000

Utgifter 2023:

Lønnsutgifter med sosiale utgifter	500 000
Reise utgifter med arrangement, møter, konferanser	589 000
Konsulenttjenester	0
Forbruksmateriale, kontortjenester inkludert lokaler og energi	0
Sum	1 089 000

Utgifter 2024:

Lønnsutgifter med sosiale utgifter	125 000
Reise utgifter med arrangement, møter, konferanser	20 000
Konsulenttjenester	0
Forbruksmateriale, kontortjenester inkludert lokaler og energi	0
Sum	145 000

Referanser

Aspøy, T.M og Tønder, A.H (2021) *Utredning om forskning på voksnes læring, en litteraturgjennomgang*. Oslo:Norges forskningsråd.

Helsedirektoratet (2021). *Hva er gode helse- og omsorgstjenester for meg?*. Hentet fra <https://www.helsedirektoratet.no>

Helsedirektoratet (2021). *Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming*. Hentet fra <https://www.helsedirektoratet.no>

Helsetilsynet (2017). *Det gjelder livet*. Oslo: Statens helsetilsyn.Hentet fra <https://www.helsetilsynet.no>

Norges institusjon for menneskerettigheter (2021). *Kommuner og menneskerettigheter*. Hentet fra <https://www.nhri.no>

NOU 2016:17 (2017). *På lik linje*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no>

Lenker til relevante dokumenter:

[NOU 2016: 17 \(regjeringen.no\)](#)

[Det gjelder livet | Helsetilsynet](#)

[Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming - Helsedirektoratet](#)

[Hva er gode helse- og omsorgstjenester for meg - Personer med utviklingshemming gir innspill til den nasjonale veilederen.pdf \(helsedirektoratet.no\)](#)

Utredning om forskning på voksnes læring.pdf

<https://www.google.no/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjUiiHFvs70AhXdSfEDHdjBBs8QFnoECAwQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.forskningssradet.no%2Fom-forskningsradet%2Fpublikasjoner%2F2%2Futredning-om-forskning-pa-voksnes-laring%2F&usg=AOvVaw3sArRZt2BbsrOOSrhbSi-0>

[Kommuner og menneskerettigheter - NIM \(nhri.no\)](#)